

Комунальний вищий навчальний заклад
«Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради

ПЕДАГОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 14

ХЕРСОН
2012

УДК 37.013

ББК 74 я 43

Зареєстровано у Вищій атестаційній комісії України постановою президії ВАК України від 16 грудня 2009 року №1-05/6 (бюлетень № 1, 2010 р.).

Рекомендовано до друку вченою радою Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради (протокол № 2 від 16.03.2012 р.).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Іван	БЕХ	дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор
Євдокія	ГОЛОБОРОДЬКО	член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
Віктор	ОЛІЙНИК	дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
Віктор	СИДОРЕНКО	член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
Василь	КУЗЬМЕНКО	доктор педагогічних наук, професор, головний редактор
Галина	МИХАЙЛОВСЬКА	доктор педагогічних наук, професор
Марія	ПЕНТИЛЮК	доктор педагогічних наук, професор
Григорій	ПУСТОВІТ	доктор педагогічних наук, професор
Галина	САГАЧ	доктор педагогічних наук, професор
Ніна	СЛЮСАРЕНКО	доктор педагогічних наук, доцент, відповідальний секретар
Ніна	ТВЕРЕЗОВСЬКА	доктор педагогічних наук, професор
Анатолій	ЗУБКО	кандидат педагогічних наук, професор
Ірина	ЖОРОВА	кандидат педагогічних наук, доцент
Сергій	МОЇСЄЄВ	кандидат педагогічних наук, доцент
Наталія	ТЕРЕНТЬЄВА	кандидат педагогічних наук, доцент
Галина	ЮЗБАШЕВА	кандидат педагогічних наук, доцент

Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – Випуск 14. – 307 с.

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики загальноосвітніх навчально-виховних закладів, професійно-технічних навчальних закладів, вищих начальних закладів I-II і III-IV рівнів акредитації висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти модернізації сучасної освіти. Упровадження висвітлених на сторінках збірника наукових праць матеріалів сприятиме вирішенню різноманітних проблем сучасної загальноосвітньої та професійної школи.

Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної освіти.

Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей, за порушення авторських прав будь-яких юридичних і фізичних осіб, а також за використання даних, що не підлягають публікації у відкритому друці. Думки авторів можуть не співпадати з думкою редакції. Передрук матеріалів допускається тільки з письмового дозволу редакції. При використанні матеріалів, опублікованих в «Педагогічному альманасі» посилання на збірник наукових праць обов'язкове.

5. Майерс Давид. Социальная психология. – 2-е изд. / Д. Маейрс. – Санкт-Петербург, Москва-Харьков-Минск, 1998. – 682 с.
6. Панагушина О.Е. Моніторинг впливу інформатизації на соціалізацію сучасної молоді / О.Е. Панагушина // Вісник Луган. націон. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка. – 2006. – № 18 (113). – С. 181-187.
7. Прохоренко Е.Я. Феномен киберкультуры в информационно-технологическом воспроизводстве социума: дис. ... канд. социол. наук : 22.00.04 / Е.Я. Прохоренко. – Одесса. – 2008. – 215 с.
8. Шевчук О. «Электронная Украина» – на пути формализации / О. Шевчук // Зеркало недели. – 2003. – № 13 (438). – 5-11 апреля.
9. Щербина В.Н. Образи інформаційного суспільства: соціологічний вимір / В.Н. Щербина. – К., 2005. – 248 с.

Панагушина О.Е.

СЕТЬ ИНТЕРНЕТ КАК СОВРЕМЕННЫЙ ВИД КОММУНИКАЦИИ И НОВАЯ СРЕДА СОЦИАЛИЗАЦИИ МОЛОДЕЖИ

Автор статьи исследует отдельные аспекты функционирования сети Интернет, рассматривая их как современный вид коммуникации и новую социальную среду, а также анализирует их влияние на социализацию молодежи.

Ключевые слова: информационное пространство, сеть Интернет, коммуникационные технологии, интеркоммуникативная социальная среда, социализация молодежи.

Panagushina O.E.

INTERNET GLOBAL NETWORK AS CONTEMPORARY KIND OF COMMUNICATION AND NEW ENVIRONMENT OF YOUTH SOCIALIZATION

The author of article researches certain aspects of functioning of internet global network as contemporary kind of communication and new social environment and analyses their influence of youth socialization.

Key words: informative space, Internet Global network, communicative technologies, inter-communicative social environment, youth socialization.

УДК 37.07 76:376.58

Петровська К.В.*

ПРОГРАМА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ СУСПІЛЬНО-НОРМАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ З ТВОРЧИХ НЕФОРМАЛЬНИХ ОБ'ЄДНАНЬ

У статті розглядається проблема вибору методів діагностики неформальних молодіжних груп. Представлено програму, за допомогою якої можна дослідити рівень сформованості суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань.

Ключові слова: учнівська молодь, неформальні об'єднання, діагностика, методики, суспільно-нормативна поведінка.

Особистісне становлення учнівської молоді, організація її дозвілля з орієнтацією на просоціальну діяльність – нагальні проблеми сучасного українського суспільства. Відсутність в останні десятиліття в нашій країні необхідних і доступних умов для продуктивного, духовно насиченого проведення часу учнівської молоді на тлі глибоких соціально-економічних протиріч спричиняє зростання безпритульності, алкоголізму,

* © Петровська К.В.*

наркоманії, правопорушень. Особливу увагу в цьому контексті звертає на себе залучення учнівської молоді до неформальних молодіжних об'єднань.

У той же час наукових досліджень, максимально наближених до практики, в яких робота з членами неформальних молодіжних об'єднань (чи їх потенційними учасниками) була б представлена системно, в якості повноцінного самостійного сегменту освітнього процесу, нині, на нашу думку, недостатньо, що пов'язано із складністю і неоднозначністю самого явища «неформальні молодіжні об'єднання» і невідповідністю освітньої системи до роботи з учасниками цих об'єднань.

Для забезпечення повноцінного, коректного планування роботи спеціалістів з учасниками неформальних молодіжних об'єднань необхідним є проведення діагностики (вивчення, аналіз позитивних й негативних факторів виховання, умов, що їх зумовили, визначення шляхів і засобів нейтралізації негативних тенденцій та актуалізації позитивного в поведінці молоді людини).

Проблемою пошуку відповідних методів діагностики поведінки молоді з відхиленнями займалися як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Чимало дослідників (І. Башкатов, С. Косарецька, А. Мудрик, А. Толстих та ін.) наголошують на тому, що в роботі з неформальними молодіжними об'єднаннями діагностика відіграє важливу роль. Вона дозволяє виявити специфіку певної групи та спланувати на цій основі оптимальний варіант роботи з нею. До кількісних показників, які слід встановити під час діагностики, С. Косарецька відносить: віковий, кількісний, соціальний та статевий склад групи, тривалість існування, частоту, тривалість та місця зустрічей членів, можливе кримінальне минуле членів, рівень групового розвитку (стадія розвитку), відповідальність за групову діяльність (лідерський склад). До якісних показників – підготовленість до спільної діяльності, яка виражається в ефективності та результативності, характер, мета, мотиви і спрямованість діяльності, рівень організованості, колективність, конфліктність, внутрішню структуру, типи спілкування і відносин, запити та способи їхнього задоволення, норми і цінності [3, с. 16].

У своїх дослідженнях Д. Фельдштейн акцентує увагу на використанні специфічного методу – паспортизації підліткових та молодіжних груп. Паспорт неформальної групи заповнюється в результаті аналізу бесід з членами груп; співставлення інформації, яка отримана від різних осіб, після чого проводять взаємодоповнення та виключення неправдивої інформації [5, с. 27].

До програми діагностики неформальної групи Л. Шабанов також включає комплекс методик, які допоможуть у вивченні особистості лідера даної групи. На наш погляд, думка автора цілком виправдана. Як відзначалося раніше, лідер часто визначає направленість неформальної групи, її відкритість зовнішнім контактам, можливість переорієнтації, корекції установок і діяльності [6].

Самостійним напрямком, на думку С. Косарецької, є діагностика оточення, в якому живе та діє та чи інша неформальна група. Увага концентрується на уточненні місця і ролі групи в структурі того чи іншого колективу та суспільства в цілому [3].

Вітчизняні фахівці з розробки теорії та методики діагностики девіантної поведінки молоді А. Белкін та П. Бельский під соціальною діагностикою розуміють постановку соціально-педагогічного діагнозу, прийняття кваліфікованого рішення про соціальну поведінку людини в цілому або щодо якого-небудь окремо взятого аспекту соціальної поведінки [1]. Соціальний педагог з'ясовує і описує індивідуальні особливості соціальної поведінки особистості, її актуальний стан щодо існуючих в суспільстві норм; визначає, чи перебуває поведінка індивіда в рамках норми або відхиляється від неї; робить прогноз подальшого розвитку соціальної поведінки особистості та розробляє у разі відхилень у поведінці рекомендації. Саме діагностично-прогностичний підхід, як вважає

А. Белкін, є основним інструментом системи корекційно-превентивних заходів. Науково-теоретичний рівень системи вивчення і виховання учнівської молоді з відхиленнями у поведінці передбачає створення цілісної теоретичної моделі процесу розпізнавання і попередження відхилень. Так, П. Бельський розробив методики для виявлення в учнівської молоді з відхиленнями у поведінці примітивних потреб («гіперемоцій», за його термінологією) і моральних мотивів («етичних емоцій»); виявив деякі відмітні особливості мотиваційно-потребової сфери неповнолітніх правопорушників, а також наявні між ними відмінності за характером їх морального недорозвинення.

Г. Бочкарьова зазначає, що негативні якості і негативні звички часто викликані тією чи іншою потребою молоді і закріплюються в процесі поведінки, що пов'язана з цією потребою. Тому автор робить висновок, що важливе значення для розкриття причин поведінки, що відхиляється, має вивчення потреб осіб – носіїв подібного типу поведінки [2]. Дослідником був використаний різноманітний набір методик: опитувальники, твори, бесіди, спостереження, вивчення сімей, матеріалів медичних карток, незакінчені розповіді, тести і т.д.

Значне місце діагностиці мотиваційної сфери молоді неформальних об'єднань приділяється в роботах Т. Шиловой, яка до однієї з основних причин виникнення відхилень у поведінці молоді відносить неузгодженість мотиваційної сфери, що тягне за собою загальну неузгодженість зовнішніх соціальних умов і внутрішнього ставлення молоді до них. Відставанням реальної поведінки від загальноприйнятих норм дослідник називає неузгодженість між метою та соціально прийнятними засобами її досягнення і вважає, що молоді з поведінкою, що відхиляється, властиво значне розходження між загальноприйнятими соціальними нормами і нормами групи, вироблення свого морального кодексу з опорою на спотворені уявлення [7].

Незважаючи на наявність наукових робіт з проблеми пошуку відповідних методів діагностики неформальних груп, у наукових дослідженнях не знайшла поки що належного висвітлення проблема пошуку відповідного організаційно-методичного забезпечення діагностики сформованості суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань. Виходячи з цього метою нашої статті стало обґрунтування розробленої нами програми експериментального дослідження рівня сформованості суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань.

У результаті аналізу наукових досліджень цієї проблематики ми визначили, що об'єктом діагностики виступає: середовище, в якому сформувалась та діє група; характеристика групи – її спрямованість та структура, цінності та норми, мотиви та зміст групової діяльності, міжособистісні відносини, система лідерства, характер та механізми впливу на членів; відомості про особистість члена групи – місце молоді людини в групі, мотиви включення у групу, характер прийняття групових норм та цінностей.

Визначені об'єкти діагностики стають предметом практичної роботи: зміна умов середовища, корекція групових норм, зміна відносин та ін.

Необхідним у розробці програми діагностики ми вважаємо виділення функцій, що виконує діагностика у процесі формування суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань:

1) функція зворотного зв'язку (суб'єкт виховного впливу повинен отримати в результаті діагностики такі відомості про виховний процес, в який включено учнівську молодь творчих неформальних об'єднань, що дозволило б краще орієнтуватися

в ситуації виховного процесу на досягнення оптимального результату в профілактиці та подоланні відхилень у поведінці молоді);

2) функція оцінки результату діяльності (порівняння досягнутих результатів превентивно-корекційної роботи щодо учнівської молоді творчих неформальних об'єднань з критеріями та показниками, прийнятими за ідеальний еталон);

3) комунікативна функція (діагностика визначає індивідуально-особистісні особливості в процесі взаємодії з учнівською молоддю творчих неформальних об'єднань, в процесі досягнення конструктивного виховного результату);

4) функція інформування учасників виховного процесу про його результати;

5) прогностична функція, під якою в сучасній педагогічній науці розуміється визначення перспективного розвитку об'єкта психологічної, соціальної, педагогічної діагностики.

Для того, щоб кожен фахівець, який здійснює діагностику особистості учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань, спирався не на вузькопрофесійну оцінку проблеми, а реалізовував системно-комплексний підхід, доцільно орієнтуватися на відповідні критерії та показники. Так, відповідно з визначеною нами змістовою структурою суспільно-нормативної поведінки, означеними критеріями та їх показниками було розроблено програму вивчення рівнів сформованості структурних компонентів суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань. Вона передбачала вибір адаптованих змісту методів і методик психолого-педагогічної діагностики учнівської молоді творчих неформальних об'єднань.

Дослідження здійснювалося за допомогою комплексу спеціально опрацьованих і адаптованих методів, що знайшли відображення в упорядкованому нами навчально-методичному посібнику «Діагностика рівня сформованості суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань» [4]. Зокрема це такі методи, як: анкетування, інтерв'ювання, бесіди для виявлення розуміння сутності поняття «суспільно-нормативна поведінка», його основних ознак, норм і правил поведінки; метод узагальнених незалежних експертних характеристик, за допомогою якого з'ясовувався ступінь сформованості певних ознак, рис, проявів поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань за оцінками вчителів, батьків, соціальних педагогів тощо; метод самооцінки; застосування ситуацій морального вибору й аналізу життєвих ситуацій; метод обробки й узагальнення отриманих даних. Методи добиралися таким чином, щоб послідовно дослідити рівень сформованості кожного критерію за показниками змістової структури суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань.

Дослідження рівня сформованості суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань ми проводили в п'ять етапів. На кожному з них, виходячи зі змісту суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань, визначено низку завдань, які підпорядковані загальній меті констатувального експерименту.

На першому етапі проведено діагностику усвідомлення учнівською молоддю з творчих неформальних об'єднань власних потреб, мотивів поведінки, ціннісних орієнтацій. Завданнями першого етапу стало визначення:

- рівня прагнення учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань у наслідуванні соціальної норми поведінки;
- рівня сформованості системи ціннісних орієнтацій;
- ступеня задоволеності основних потреб;
- змісту мотивів, їх спрямованості і стійкості.

Вирішення поставлених завдань можливе завдяки використанню спеціальної системи діагностичних методик: методики визначення рівнів прагнення молоді до суспільно-нормативної поведінки Т. Ващенко; методики «Ціннісні орієнтації» М. Рокіча; методики діагностики ступеня задоволеності основних потреб; методики діагностики мотиваційної спрямованості особистості [4, с. 14-44].

Другий етап передбачав діагностику розуміння учнівською молоддю з творчих неформальних об'єднань самого предмета суспільно-нормативної поведінки, усвідомлення того, наскільки важливими є норми на рівні взаємодії з соціумом, групою, індивідом. Завданнями другого етапу стало визначення:

- ступеня розуміння сутності поняття «суспільно-нормативна поведінка»;
- рівня знань етичних норм, етичних аспектів поведінки;
- рівня знань про способи прояву нормативної поведінки у взаєминах;
- ступеня оперування моральними судженнями.

У процесі проведення дослідження на другому етапі діагностування ми застосували такі методики: метод індивідуального сфокусованого інтерв'ю (анкета була розроблена нами щодо специфіки дослідження); методика оцінки рівня розвитку моральної свідомості (дилеми Л. Колберга); метод експертних оцінок (діагностична картка «Визначення рівня знань учнівської молоді про способи прояву нормативної поведінки у взаєминах») [4, с. 46-66].

Анкета, побудована за методом індивідуального сфокусованого інтерв'ю, передбачає таку тактику організації діалогу з досліджуваним, коли можна дізнатися про певну, конкретну проблему становлення особистості. Схема інтерв'ю, закладена в цій анкеті, використовується як орієнтир, що задає певний напрямок судженням респондента і доповнюється питаннями, які дають можливість виявити, окрім уявлень респондентів про суспільно-нормативну поведінку, наявність знань про її основні ознаки, норм і правил взаємин, способів прояву суспільно-нормативної поведінки у взаєминах з іншими.

Анкета складається з п'яти блоків питань відповідно до компонентів суспільно-нормативної поведінки, що дають змогу визначити сформованість показників кожного з них. Також за допомогою цієї анкети можна визначити модель поведінки учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань: ідеальну (високий рівень сформованості суспільно-нормативної поведінки), реальну – середній рівень, недосконалу – низький рівень, деформовану (деформований рівень сформованості суспільно-нормативної поведінки).

Третій етап включав діагностику усвідомлення учнівською молоддю творчих неформальних об'єднань моральних та естетичних почуттів і вирішував такі завдання:

- з'ясування наявного рівня розвитку моральних почуттів (ставлення учнівської молоді з творчих неформальних об'єднань до суспільновизнаних норм, пов'язаних з моральними почуттями, – відповідальності, толерантності, милосердя);
- визначення емоційно-почуттєвої спрямованості;
- діагностика рівня психоемоційної врівноваженості;
- з'ясування рівня розвитку емпатії.

Вирішення поставлених завдань відбувалось завдяки використанню комплексу таких методик: методика «Вибір»; шкала значущості емоцій Б. Додонова; опитувальник FPI (форма В) на визначення рівня психоемоційних станів; методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. Бойко [4, с. 68-85].

Четвертий етап передбачав оцінювання ступеня сприйняття, розуміння та оцінки учнівською молоддю творчих неформальних об'єднань соціальних об'єктів (самих себе,

інших людей, груп, соціальних спільнот) та сформованості в учнівської молоді саморегуляційних умінь і навичок. На цьому етапі ми ставили такі завдання:

- визначити ступінь об'єктивності в оцінці себе та інших, ситуації взаємодії;
- дослідити рівень здатності робити свідомий етичний вибір на основі сформованих оцінних еталонів;
- визначити ступінь розвитку процесів саморегуляції емоцій, почуттів, станів, поведінки;
- діагностика рівня розвитку вольових якостей.

У процесі проведення дослідження на четвертому етапі констатувального зрізу ми застосували такі методики: тест «Самооцінка»; методику «Хто я?» М. Куна, на визначення рівня сформованості рефлексії; метод експертних оцінок (діагностична картка № 1 «Здатність молодшої людини передбачати наслідки своєї поведінки і замислюватися про них» та діагностична картка № 2 «Рівень сформованості у молоді навиків самоконтролю»); методику Т. Шульги та Н. Александрової «Задача, яку неможливо вирішити» [4, с. 87-99].

На *п'ятому етапі* нами проведено діагностику практичних дій та вчинків, завдяки яким учнівська молодь з творчих неформальних об'єднань творчо реалізує предмет суспільно-нормативної поведінки; визначення наявності особистісних якостей, які допомагають займатися важливою суспільно корисною, соціально значущою діяльністю та досягати в ній певних позитивних результатів. Завданнями *п'ятого етапу* стало визначення:

- рівня сформованості вміння учнівської молоді дотримуватися загальноприйнятих правил, етичних аспектів поведінки у взаєминах з «іншими»;
- рівня сформованості вміння уникати й ефективно розв'язувати конфліктні ситуації;
- наявності суспільної активності й прагнення до творчої самореалізації;
- здатності здійснювати творчу діяльність у соціально схвальній формі.

Вирішення поставлених завдань можливе завдяки використанню спеціальної системи діагностичних методик: методики «Незавершені речення» Сакса-Сіднея; методики дослідження стилю поведінки в конфлікті К. Томаса; анкети «Суспільна активність учнівської молоді»; методу експертних оцінок (діагностика «Творча діяльність і норми поведінки молоді») [4, с. 100-111].

З метою визначення загального рівня сформованості суспільно-нормативної поведінки респондента аналіз проведених діагностик пропонуємо зробити за таким зразком у вигляді таблиці:

Респондент	Методика діагностики										Загальний рівень
	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	...	n	
1.											
2.											
3.											
4.											
...											
n											

Як висновок можна сказати, що така програма діагностики може виконувати службову функцію усередині системи виховання, будучи теоретичним фундаментом практичної педагогічної діяльності й бути рівноправним компонентом шкільного діагностичного процесу в цілому. Адже саме соціально-педагогічна діагностика є тим

методом, який дозволяє розпізнати відхилення на різних стадіях, поки вони не набули сталого характеру і ще піддаються корекції без перебудови стереотипу поведінки особистості.

Подальша розробка напрямку, що вивчається, повинна просуватися як теоретичним шляхом дослідження питань успішної соціалізації та самореалізації учнівської молоді і творчих неформальних об'єднань, так і практико орієнтованим, виявляючи й узагальнюючи досвід педагогічних колективів, трансформуючи його універсальні алгоритми в освітній процес.

Література:

1. Белкин А. С. Ситуация успеха. Как ее создать: [кн. для учителя] / А.С. Белкин. – М.: Просвещение, 1991. – 176 с.
2. Бочкарева Г.В. Педагогика социальной работы / Г.В. Бочкарева. – М., 1995. – 215 с.
3. Косарецкая С.В. О неформальных объединениях молодежи / С.В. Косарецкая, Н.Ю. Синягина. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 159 с.
4. Петровська К.В. Діагностика рівня сформованості суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань : [навчально-методичний посібник] / Катерина Петровська. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 123 с.
5. Фельдштейн Д.И. Методические рекомендации по изучению особенностей неформальных молодёжных объединений. / Д.И. Фельдштейн, Л.А. Радзиховский. – М., 2000. – 210 с.
6. Шабанов А.В. Социально-психологические характеристики молодежных субкультур : Автореф. дис...канд. психолог. наук / А.В. Шабанов. – Томск : ТГУ, 2002. – 22 с.
7. Шилова Т.А. Психологическая типология школьников с отставанием в развитии и отклонениями в поведении / Т.А. Шилова. – М. : 2005. – 323 с.

Петровская Е.В.

ПРОГРАММА ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ УРОВНЯ СФОРМИРОВАННОСТИ ОБЩЕСТВЕННО-НОРМАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ УЧЕНИЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ ИЗ ТВОРЧЕСКИХ НЕФОРМАЛЬНЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ

В статье рассматривается проблема выбора методов диагностики неформальных молодежных групп. Представлена программа, с помощью которой можно исследовать уровень сформированности общественно-нормативного поведения ученической молодежи с творческих неформальных объединений.

Ключевые слова: ученическая молодежь, неформальные объединения, диагностика, методики, общественно-нормативное поведение.

Petrovskaya K.V.

PROGRAMME OF EXPERIMENTAL RESEARCH OF LEVEL OF FORMED PUBLIC-NORMATIVE BEHAVIOR OF PUPIL'S YOUTH FROM CREATIVE INFORMAL ASSOCIATIONS

The article examines the problem of choice of methods of diagnostics of informal youth groups. It's presented the programme, according to which it was possible to research the level of forming of public-normative behavior of pupil's youth from creative informal associations.

Key words: pupil's youth, informal associations, diagnostics, methodics, publicly-normative behavior.